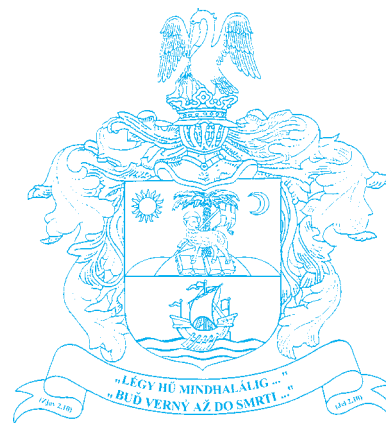

KÁLVINISTA SZEMLÉ

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XC. évfolyam

1. szám

2019. január

Ára 35 cent

REMÉNYTELJES JÖVŐ

„Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: jólétet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövő az, amelyet nektek szánok” (Jer 29,11).

Isten órája jól jár: nem késik és nem is siet. Hatalmával beállította az ember számára az időt, hogy mérhessük azt az égitestek pontosan megszabott mozgása által. Mindent a megfelelő pályára helyezett, hogy az ember előtt ebből is világossá válhasson a földi idő rövidege és az örökkévalóság felfoghatatlan távlata.

Az idő naponkénti múlása világos előttünk. Mikor érezhetnénk ezt jobban, ha nem a polgári esztendő végén és egy új esztendő kezdetén. Ezért is énekeljük megghatódottan istentiszteleteinken az erre emlékeztető éneket:

*Ismét egyik esztendeje, Istentől kimért ideje
Telék el a múlandóságnak: Az égi testek órája
Lefolyván, lett új példája A közös változandóságnak;
Elmúlt vége, mint kezdete, Már van csak emlékezete.
(280. dicséret 1. verse)*

Isten el tudja reánk hozni a kellemetes időt, de el is tudja azt venni. Ennek tudatában próbálkozunk évről-évre számot vetni magunkkal, életünkkel, napjainkkal, és feltesszük magunknak a kérdéseket: Mit kell tennem? Mi lenne jó? Hogyan kell élnem? Szeretnénk életünk útját úgy megfutni, hogy ne kelljen szánni a végén az elvesztegetett időt.

Isten népe tulajdonképpen kényszerpályán van: beágyazva az életünk a földi körülmények közé, az emberileg mérhető időbe. Ezen a pályán, emberlétünk rövid ideje alatt, sok minden történik. Vannak jó dolgok, de vannak rosszak is. Sokszor magunkon érezzük az események egymásutániságának reánk nehezülő voltát, ami elől nincs menekvés. Viszont egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy Isten az Úr mindenek fölött és kézben tart mindent.

Erre utal ennek az esztendőnek a vezérigéje is, amely Izráel népének egy nagyon nehéz életszakaszában íródott Jeremiás próféta által. A választott nép fogságban volt, amely traumaként hatott számukra. Elveszítették mindenüket, idegen földön, ide-

gen nép között éltek, nem volt nyílt tér előttük életükre és jövőjükre nézve. Jeremiás próféta ekkor küldi el a népnek az élő Isten üzenetét: építsetek házakat, ültessetek kerteket, házasodjatok, szülessenek fiaitok és leányaitok, ne fogyjatok, hanem szaporodjatok, fáradozzatok a városnak a jólétéért...! Figyelmezteti őket, hogy ne hallgassanak istenellenes kijelentésekre, hazugságokra, hiszen azok nem az élő Istentől vannak!

S mivel Isten nem késik, azt is kijelenti, hogy eljön majd az idő, amikor terveit megvalósítja. Jólétet ígér és reményteljes jövőt, amelyet népének szán. De ezek a kijelentések egyáltalán nem könnyelműek és semmitmondóak, hanem az életünket képesek teljesen megváltoztatni. Ezért is küldi el ezt az isteni üzenetet egy levélben a próféta a fogságban levő népnek, mert nagy szükségük van az életerőre és a jövőbe mutató tanításra, mert Isten az ő népét az éltetni akarja még a legnehezebb körülmények között is.

Mai keresztyéneként is így élünk a világban. A Zsidókhöz írt levélben ezt olvashatjuk: „Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük” (Zsid 13,14). Az eljövendő világ ígérete sarkall bennünket arra, hogy a mindennapokban megálljuk a helyünket. Mert bár sok a fenyegetettség, mint például a klímaváltozás, az ehhez kapcsolható katasztrófák, a terrorizmus erősödése, szűkebb környezetben a politikai harcok durvulása, az érdekérvényesítés határt nem ismerő elszabadulása, mégis azt valljuk, hogy Isten uralma megkérdőjelezhetetlen ebben a világban. Ő nekünk is azt üzeni, hogy nem hagy el minket, gondja van ránk, terve van velünk: jólétet és reményteljes jövőt ígér.

Az örök élet és az új teremtés ígérete ösztönözzön minket ebben az esztendőben is a lelki-testi építkezésre. Tanuljunk meg teljességében és szépségében megélni a mindennapokat. Fogadjuk el a gyermekáldást, neveljük őket, hogy ne fogyjunk, hanem szaporodjunk. Munkálkodjunk a jóléten mindenütt, ahova Isten állított minket. S nem utolsósorban: hirdessük Isten hatalmát és hordozzuk a világ gondját-baját. Mert Isten órája jól jár, s időben eljön a reményteljes jövő.

Fazekas László

MEGVÁLTOZOTT ÚJÉVI KÍVÁNSÁGOK

Albert Heldoorn egy Kampen közeli faluban született 1952-ben. Több református általános piskola igazgatója volt. 1987 és 2018 között presbiteri tisztséget töltött be gyülekezetében.

1978-tól a mai napig önkéntes tagja a Stichting Hulp Oost Europa segélyszervezet vezető tanácsnak. E segélyszervezet nevében 1976-tól látogatta a magyarajkú gyülekezeteket egész Közép- Európában, és 1981-től Szlovákiába is rendszeresen megfordult. Sok testvéri kapcsolatot alakított ki az egész országban, és a segélyszervezet csatornáin keresztül adott hírt Hollandiában az itt fennálló helyzetről.

A 2019-es év kezdetén az alábbi üzenetet küldte a Kálvinista Szemle olvasóinak:

„Ez év elején egy hagyományos újévi jókívánást sem kaptam, bátorítót viszont annál többet, sokaktól. Visszakerestem a telefonomra kapott régi üzeneteket, amelyeket egy évvel ezelőtt kaptam jókívánásként, azokhoz hasonló ebben az évben egyetlen egy sem érkezett. Aki mostani helyzetemet ismeri, tudja miért: az orvosok diagnózisa szerint már nincs hosszú időm itt, ezen a földön. Emberileg tehetetlenek, nem tudnak rajtam segíteni. Érthető, hogy ebben a helyzetben nehéz hagyományos jókívánásokat küldeni valakinek. Hasonlóképpen nehéz nekem is feleletet adni, ha megkérdezik: „Minden rendben veled?”

Ebben a helyzetben élem most a mindennapjaimat. Az életemnek hirtelen más lett a perspektívája. Mennyi időm lehet még itt, a földön? Vajon kellőképpen elrendeztem mindent a jövőmre nézve? Hogy alakul akár csak a következő hetem? Ezért tehát hálás vagyok Istennek minden egyes napért, amit tőle kapok! Igazából tízezer okom van arra, hogy hálás legyek. Isten nagy csodája az, hogy gondoskodik rólam, hogy milliók között is figyel rám és számotart engem. Az Ő ereje által tudtam a Stichting Hulp Oost Europa (Kelet-Európai Segélyszervezet) kötelékében dolgozni negyvenkét éven keresztül, hogy Isten országa terjedhessen Magyarországon és a Felvidéken.

A jelenlegi körülmények között minden nap azért esedezem, hogy Isten szóljon hozzám, hiszen a zsoltárban is azt találjuk:

Új évi ima

Hozzád imádkozom
Ez új év reggelén!
Nagy isten el ne hagyj
Az élet tengerén.

Ha vész 's vihar közelg
'S hullámok árja ver:
Emeld a' sülyedőt,
Végy szent karodra fel.

Ha tán az élet-út
Rózsák között vezet
Jelöljön ott ki jó
Irányt vezér kezéd.

Dobogjon hön szívem
Azért, mi szép 's nemes
Főjő az üdv legyen
Mit óhajt 's keres.

Lelkemre élő hit
Árasszon fény sugárt
Akkor jöhet csapás
csak edz az és nem árt.

Javamra lesz az is
Ha salytol szent kezéd
A' szenvedés is út
Mely hozzád elvezet.

Áldott legyen az év
ha itt maradsz velem
'S én minden lépésemet
Neked főlssentelem
Kitől jön az erő
Az áldás és kegyelem!

**Pap Gábor: RKomárom,
1882. dec.17.**

„Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod által látunk világosságot” (Zsolt 36,10). A mi Urunk, Jézus a világosságban van. Isten a saját Fiát érted és értem világosságba állítja. Miért? Nem tudom felfogni, de azt olvasom az ő igéjében: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). Erre az évre nézve tehát nem a korábbihoz hasonló hagyományos és megszokott jókívánásokat kaptam. Helyzetemből kifolyólag ellenben hadd küldjek most én egy jókívánást mindnyájatoknak, testvéreim: Kérem a mi Istenünket a mi Urunk Jézus Krisztus által, hogy áldjon meg benneteket és ajándékozzon meg benneteket is az ő békességével! Valamint, ha beleférek imádságaitokba, kérlek, hordozzatok engem is könyörgéseitekben.

Sok szeretettel üdvözlök benneteket Hollandiából:

Albert Heldoorn

GONDOLATOK

PÁL APOSTOL KÉRÉSE

Pál apostol második missziói útján munkatársai, Szilász és Timóteus kíséretében áthaladt Amfipoliszon és Apollónián, majd Thesszalonikába érkezett, olvassuk Az apostolok cselekedeteiről írott könyv a 17. részének 1. versében.

A thesszalonikai zsidók a misszionáriusok igehirdetésében három szombaton át hallgatták Jézus Krisztus evangéliumát zsinagógájukban. Néhányan hívőkké lettek közülük, csatlakoztak Pálhoz és Szilászhoz, ugyanúgy, ahogyan igen sok istenfélő görög is, valamint sok előkelő asszony is. Belőlük alakult később a

thesszalonikai gyülekezet, amelynek Pál apostol első levelét írja Kr. u. 50 körül.

Hogy milyen őszinte a kapcsolat a gyülekezet és a levél írója között, ennek bizonyítékaul idézem a bevezető verset. „Hálát adunk Istennek mindenkor mindnyájatokért, amikor megemlékezünk rólatok imádságainkban, mert szüntelenül emlegetjük a mi Istenünk és Atyánk színe előtt hitből eredő munkátokat, szeretetből jövő fáradozásotokat és a mi Urunk Jézus Krisztusba vetett reménységeitek állhatatosságát; mivel tudjuk, Istentől szeretett testvéreink, hogy

választottak vagytok” (1Thessz 1,2–4).

Hogy mennyire kedves és kellemes a levél bevezető néhány verse, külön nem is kell kommentálni. Ugyanilyen kedves a folytatás, amikor az apostol az 5. rész 14. versében arra kéri a gyülekezet minden egyes tagját, hogy... De olvassuk szó szerint: „Kérünk titeket, testvéreim, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtlenekeket, legyetek türelmesek mindenkire.” Figyeljük meg: ez nem parancs, az egész mondat az alázatos kérés hangján szólal meg.

Nézzük részleteiben! Mi volt tehát az

első kérdés? Ismétlem: „intsétek a tétlenkedőket”, a régi fordításban: a rendetleneket. A Biblia eredeti szövegében azt a kifejezést olvashatjuk, hogy ataktosz, ami végeredményben azt jelenti, hogy lusta, semmittevő, kötelességét nem teljesítő. Már a kifejezésben érződik Pál őszintesége: nem takargatja a bűnt, ebben nem ismer kompromisszumot. Pedig ma is mennyi közöttünk a lusta, a semmittevő és a tétlenkedő...

A második kérdés: „bízassátok a bártortalanokat”. Bátorítsátok őket, vagyis: beszéljétek a szívükre, buzdítsátok őket. Kiket? Beszédes a régi fordítás, a félelmes szívűeket. Azonnal az öregekre, a nyugdíjas otthonokra, s a benne lakókra gondolok. Amikor a nyugdíjas otthonok gomba módra szaporodnak, vajon csak az idősök testi, fizikai létéért való gondoskodást vállalják az otthonok tulajdonosai, vezetői? Ki visel gondot a lelki világukról?

Sokan jönnek megoldatlan családi problémájuk megválaszolatlan kérdéseivel. A családon belüli feszültség, a generációk csendes belső és nyilvánvaló külső harca békétlenséget okoz. A fiatalok lelkifurdalással viaskodva élnek mindennapi életüket. Az öregek olyanok lettek a családban, mint – Arany János őszinte

megnyilatkozása szerint – „tövis az ágon”; vagy olyanok, akik már becsomagolnak, de még nem utaztak el. Tudjuk-e, hogy mit jelent az öregember számára az otthon elvesztése, a kapcsolatok hirtelen megszűlése, megszűnése? Sokszor bizony családi tragédiák származhatnak ezekből az elválásokból. Legyen szabad megjegyeznem, hogy immár nyolcadik éve ilyen emberekkel lakom együtt. Hálát adok Gazdám rendkívüli hűségének, hogy megmutatja az emberi élet mélységeit, de egyben megadja az embertől emberig való szolgálat örömeit is. Itt és így lesz számomra a logosz, vagyis Isten igéje Szentlelkes paraklétozzá, azaz vigasztalássá, mert én magam is félelmes szívű, bártortalan ember vagyok.

És következzen az apostol harmadik kérése: „karoljátok fel az erőtlenekeket”. A Biblia eredeti görög szövege azt mondja: hóna alá nyúlni, pártját fogni. Az erőtlenek közé tartoznak a nyomorultak, a betegek, a testi vagy lelki nyomorúságban szenvedők. Az elhagyottak egész serege. Ezek mind a gyógyulásra várakozó tömegek. Közöttük van a betesdai tónál 38 esztendeje tehetetlenül beteg is (Jn 5). A megváltó kérdésére csak ennyit válaszolt: „Nincs emberem.” A mi

Urunk Jézus Krisztus alkalmat és lehetőséget ad, hogy minden időben és minden helyen észrevegyük, és megsegítsük az arra szorulókat, mert így teljesítjük a mindnyájunknak adott parancsot: „Egymás terhére hordozzátok, és így töltsétek be Krisztus törvényét” (Gal 6,2).

Végül, jöjjön az utolsó kérdés: „legyetek türelmesek mindenkire”. Az eredeti kifejezés, a makrothünia azt jelenti: türelmesnek lenni, reménnyel várakozni, elnézőnek lenni. Vegyük figyelembe, hogy Pál nem parancsol, hanem kér. Várakozását fogalmazza meg a thesszalonikaiak felé. És felénk. Hiszen az ők is és – talán nem túlzás – mi is az apostol szolgálata által lettünk Krisztusban hívőkké, Isten gyermekeivé.

Igaz, hogy ebben az ideges, türelmetlen embervilágban türelmesnek lenni szinte lehetetlen kérdés. Viszont mi Isten gyermekei vagyunk, a Szentlélek vezetése által reménnyel kell várunk egymásra, és elnézőnek kell lennünk egymással, hogy gyógyítsuk a romlott embervilágot. „Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjétek mindenkor a jóra egymás és mindenkire iránt” (1Thessz 5,15).

Gyüre Zoltán

FÉLELEMBEN, DE NEM EGYEDÜL

Az év elején igyekszünk előretekinteni abban a reményben, hogy kellemes és békés élethelyzetek következnek ránk. De a tapasztalataink arra kényszerítenek minket, hogy óvatosan tervezzük dolgainkat. Mert olyan élethelyzetekbe kerülünk néha, amelyben átéljük tehetetlenségünket, gyengeségünket és bizonytalanságunkat. Amikor leküzdhetetlen akadályok jelennek meg előttünk. Ekkor gyakorta félelem és aggodás kerít hatalmába minket, mert elfognak a kéznél lévő eszközök és nem tudjuk hogyan tovább.

Félelmet mindnyájan érzünk, akár belátjuk ezt, és kimutatjuk, akár tagadjuk. Soroljam? Félelem és bizonytalanság az ismeretlen előtt, a konkrét bajokban, a jövőt illetően, de félelem a lezáratlan tegnaptól is. És félelem a félelemtől. Mert vajon szabad-e nekünk, keresztyéneknek, Isten megváltott gyermekeinek félni? Nem hitetlenség ez, annak kudarca,

hogy mi is olyanok vagyunk, mint mások, a hitetlen világ gyermekei?

Hogyan értsük akkor a Szentírásban olvasható többszöri buzdítást, hogy: ne félj, ne rettegj? Ez egy erős felhívás, szinte parancs, hogy Isten népe, Isten embere ne féljen. Talán ezért is alakulhatott ki bennünk az az érzés, az a vélemény, hogy méltatlanságunkra mutató gyengeség, ha mi, hívők félelmet, tehetetlenséget és szorongást érzünk? De várjunk csak és gondoljuk meg újra: vajon miért vannak ez a felhívások és buzdítások a Bibliában? Nem azért, mert Isten gyermeke a múltban is félt? Félelem volt a szívében, mert volt rá valamilyen elháríthatatlan oka. Hiszen mennyi nehézség, akadály, próba és fájdalom van, amit át kell élni még Isten hűségének szolgája is? Szóval a hívő ember se szégyellje, tagadja, hogy fél. Isten erre válaszul mondja a Szentírás sok-sok igéjében: ne félj, ne rettegj.

Egyrészt tehát ott vannak a természetes okok, amelyek félelmet szülnek, és ezeket a maguk realitásában kell elfogadnunk. Látnunk kell a veszélyeket, amelyek ebben a világban leselkednek ránk. Másrészt azonban látnunk kell mást is. Vagy inkább meghallanunk, mert a „ne félj” után Isten tovább beszél: „veled vagyok..., megsegítelek..., megváltottalak..., enyém vagy”.

Ebben az évben is bizonyára kerülünk majd olyan élethelyzetbe, amelyben átéljük tehetetlenségünket, gyengeségünket és bizonytalanságunkat. Egyetlen bizonyosságot állíthatunk ezzel szembe: „Ne rettegj bármilyen súlyt téged, Isten gondol reád, Szárnya alatt van védelmed, Isten gondol reád! Isten gondol reád. Minden napon, minden úton, Ő gondot visel reád, Isten gondol reád.”

Csonthó Aranka

ISTEN A MI OLTALMUNK ÉS ERŐSSÉGÜNK

A komáromi református templom története

Fritz Rudolf

A komáromi református gyülekezet sok megpróbáltatáson ment keresztül az ellenreformáció idején. A vészterhes időszak a II. József által 1781-ben kiadott türelmi rendelettel ért véget, amely kimondja: „Minden olyan helyen, ahol van 100 nem katolikus család, s ezeknek van elegendő, törvényes úton biztosított fedezetük, imaházuk, lelkészlakot építtessenek, oly módon, hogy ezeknek se tornyuk, se harangjuk, se közútra nyíló bejáratuk ne legyen.”

A komáromi református eklézsia is templomépítési kérvényt nyújtott be II. József császárhoz. Az engedély 1783. május 17-én érkezett meg, 10 órakor hirdették ki, és ahogy a krónikás jegyzi: „kimondhatatlan buzgó serénységgel faoszlopokra, deszkából alkalmas hajlékot építettek, amely este 6 órára el is készült. Másnap, május 18-án tömve volt a silány fatemplom, hogy hangozzon Isten Igéje Ezsdrás könyvéből: „Áldott az Úr, Atyáink Istene, aki arra indította a király szívét, hogy megépítse az Úr házát”.

A gyülekezet meghívta Péczeli Józsefet és Mindszenty Sámuel lelképásztornak, és még ebben az évben kérvényt adott be a városi tanácshoz, melyben kérték a templomhely kijelölését, a volt kálvinista temető helyén, a Rozália térnél. Miután a városi tanács telket nem adott, a gyülekezet a Ferencesek utcáján megvásárolt egy megfelelő alapterületű „fundust”.

A templom alapjait 1784-ben kezdték

lerakni, miután meghirdették a gyűjtést. A krónikás jegyzi, hogy „a nemes úr arany forintját, a koldus rézkrajcárját, a szekeresgazda az ezüst gombját adta az ecclesia tárházába”. 1786-ban egy presbiteri határozat kimondta, hogy a „templom formája ovális, vagy ellipszis legyen, ennek illendő capatitással”. A templomhajó felépítése néhai Tuba Lajos lelképásztor pontos számítása szerint 472 napig tartott. A templomszentelés 1788. szeptember 21-én volt, melyen a Zsoltárok könyve 46. fejezetének 2. verse hangzott: „Isten a mi oltalmunk és erősségünk, igen biztos segítség a nyomorúságban”.

Húsz év múlva új törvény engedélyezte a toronyépítést is. Felmerült, hogy két tornyot építsenek, a közgyűlésen azonban egy torony mellett döntöttek. 1818. júniusában a fundamentumot le is rakták. Ám a napóleoni háborúk gazdaságilag legyengítették a gyülekezet tagjait, ezért húsz év kényszerpihenő következett. A torony 1833-ban készült el, s az addig használatos haranglábból idekerültek a harangok.

A komáromi gyülekezet sajnos nem sokáig örülhetett tornyos templomának, mert a szabadságharc idején, 1849 márciusában az osztrákok bombázni kezdték Komáromot, és március 20-án tűz ütött

ki a városban. Ekkor a templom is nagy károkat szenvedett: a zsindeletetözele leégett, és a tűz még a harangokat is megolvasztotta. A reformátusok 1859-ig az evangélikusok templomában tartották alkalmaikat, majd újra építkezni kezdtek. A templom négy év kemény munka után, 1863-tól ismét helyet adhatott az istentiszteleteknek.

Ezt követően 1902-ben, Antal Gábor püspöksége idején kezdődött a templom belső felújítása. Ekkor rakták ki a padsorok közeit keramittal, bevezették a gázt, és a kandelláberek is ekkor kerültek a helyükre. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ajándékozta az úrasztalát és az azt körülvevő korlátot, a Protestáns Nőegylet pedig a keresztelőmedencét.

Az I. világháború idején a református templom tornyából is elvittek két harangot. Helyettük a szekeresgazdák és a gyülekezet készítettett egy-egy harangot.

A következő javítás a templomon Horváth Zsigmond püspök-lelképásztor szolgálati idejében történt. Ekkor átfestették a templom belsejét, a toronyra új pléhezet került. Majd 2006-ban az épület tetőzetét újítottuk fel. De 2 400 férőhelyes templomunk ismét javításra szorul. Isten Igéje, elődeink hűsége is kötelez bennünket...

Fazekas Zsuzsanna előadása alapján

Fritz Rudolf

VÍZKERESZT

Ki volt valójában Keresztelő János?

Az idő végtelenjében az ünnepek egyfajta megállót, megpihenést jelentenek. A teremtéstörténetből nyilvánvalóvá válik számunkra, hogy az idő Isten ajándéka. Megalkotta a világító testeket az égbolton, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától, és meghatározói legyenek a napoknak, ünnepeknek, esztendőknak.

Isten a teremtés végeztével megszentelte és megáldotta a hetedik napot, mivel azon a napon pihent meg teremtő munkája után. Ezt követően megparancsolta az embernek, hogy emlékezzen meg a nyugalom napjáról és szentelje meg azt. Majd elrendelte népének az évenkénti három fő ünnepet.

Az Újszövetségben az olvassuk, hogy Jézus ellenezte a nyugalom napjának, vagyis a szombatnak a merev, lelketlen ünneplését, de nem volt ellene az igazi szombat-ünneplésnek. Jézus szombat-kritikája és Pál apostolnak a keresztyén szabadságról szóló tanítása nyomán Jézus Krisztus feltámadására emlékezve került át a nyugalom napja szombatról vasárnapra. Az évszázadok folyamán aztán a vasárnapon kívül egyéb keresztyén ünnepek is kialakultak.

A keresztyén egyházi év három – a karácsonyi, a húsvéti és a pünkösd – ünnepkörre osztható fel. A karácsonyi ünnepkörhöz tartozik az epifániai időszak. Az ünnep görög megnevezése: epiphaneia, ami azt jelenti: megjelenés. A korai egyház január 6-án ünnepelte Jézus születését, vagyis azt, hogy a világra jöttével emberré lett és megjelent a földön. És a hagyomány szerint Jézus ezen a napon a keresztelkedett meg, és azt követően immár megjelent a nyilvánosság előtt, és tanítani, gyógyítani kezdett.

Aztán fokozatosan kialakult egyfajta kultusz, mely Jézus hírnökét, előfutárját és megkeresztelőjét, Keresztelő Jánost övezi. Ennek a napja a vízkereszt. Az ortodox egyház január 6-án vízkeresztet ünnepel, és víz-, és tömjénszentelést tart. A római katolikus egyházban régebben ezen a napon a napkeleti bölcsek Jézus-imádása került előtérbe, és a következő vasárnap emlékeztek Jézus megkeresztelkedésére.

Isten a megmártózást, mert ennek célja csak a test megszentelése, nem pedig a bűnök kiengesztelése; mert a test csak akkor szentelhető meg, ha a lélek már előbb megtisztult az igaz élet révén.”

Több teológus úgy véli, Keresztelő Jánosnak egy visszavonultságban, talán barlangban élő remetének kellett lennie, hiszen ez olvasható róla: „János teveszőr ruhába volt öltözve, derekán bőrvet vi-

Gibson: Keresztelő János barlangja c. könyvéből

Napjainkra ez a két ünnep összemosódott és január 6-án tartják a vízszentelőt is. A lutheránusok január 6-án arra emlékeznek, hogy a napkeleti bölcsek tiszteletüket tették az újszülött Jézusnál. Bár a református egyházban a vízkereszt nem maradt meg külön ünnepként, de az epifániai időszak nálunk is január 6-án veszi kezdetét.

Jézus megkeresztelkedését az első három evangélista nagyon hasonlóan írja le: Keresztelő János a Jordán folyónál vízzel keresztelte a sokaságot. Jézus is elment Jánoshoz, aki megkeresztelte őt. Ezek a történetek Keresztelő Jánost Jézus előhírnöként mutatják be. János evangéliumában pedig ő az „Istentől küldött”, az első, aki Jézusról tanúságot tesz.

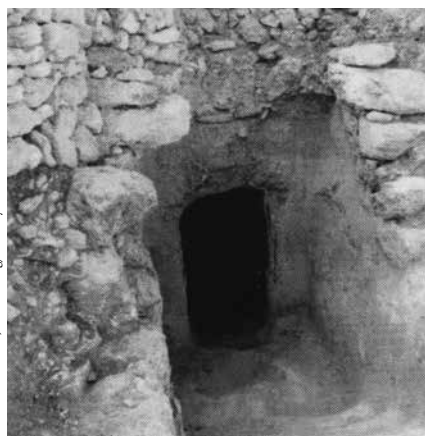
A nép kezdetben azt gondolta, hogy Keresztelő János a Krisztus. Már nagyon várták az eljövendőt, mivel mintegy 400 esztendő telt el azóta, hogy az utolsó próféta szólt hozzájuk. Mindenki reményt ébresztett. Josephus Flavius történetíró így írt róla: „a zsidókat arra oktatta, hogy tökéletességre törekedjenek, legyenek igazságosak egymás iránt, jámborak Isten iránt és csak akkor mártózzanak meg. Hirdette, hogy csak így fogadja kedvesen

selt, sáskát evett és vadmezet” (Mk 1,6).

Shimon Gibson, a brit régész, aki főként Izraelben és Palesztinában működik, 1999 novemberében egy barlangot fedezett fel Júda hegyvidékén, Ain Karimtól 5 km-re nyugatra. A barlang nehezen megközelíthető, 24×3,5m alapterületű, vakolt falakkal, melyeken különféle ábrák láthatók. A falon lévő szimbólumok alapján a kutatók egyértelműen arra következtettek, hogy azok Keresztelő János történetciklusának egy-egy részletét ábrázolják, és esetleg tanítói célt szolgáltak. Nagy a valószínűsége, hogy a keresztyénség kezdeti korszakában egy „másodlagos jellegű” zarándokhely lehetett, melyet ritkán – lehet, hogy évente csak egyszer látogattak meg a hívők.

Gibson úgy véli, hogy ez a sziklakamra a kulcs Jézus előfutárjának megértéséhez, és működésének ez az első tárgyi bizonyítéka. Ez a nézet nagy vitát váltott ki szakmai berkekben. Számunkra elsősorban elgondolkodtató, azt jelzi, hogy valójában milyen keveset is tudunk arról az emberről, akiről Jézus ezt mondta: „az asszonytól születettek között nincs nagyobb Keresztelő Jánosnál” (Mt 11,11; vö. Lk 7,28).

Fritz Beke Éva

Gibson: Keresztelő János barlangja c. könyvéből

KICSODA AZ EMBER?

János így tett bizonyosságot, amikor a zsidók papokat és lévitákat küldtek hozzá Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék tőle: *Ki vagy te? (...) Erre ő így felelt: »Én kiáltó hang vagyok a pusztában: egyengessétek az Úr útját«, ahogyan Ézsaiás próféta megmondta (...) Én vízzel keresztelek. De közöttetek áll az, akit ti nem ismertek (...) Másnap János látta, hogy Jézus hozzá jön, és így szólt: Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét! (Jn 1,19.23.26.29)*

Isten átlát mindenkin. Előtte ma sem tagadhatja meg magát senki. Nagyon jó, ha az ember tudatában van annak, hogy valójában kicsoda ő. Úgy, mint hajdanán Keresztelő János. Aki őszintén válaszolt az őt kérdező papoknak és lévitáknak, amikor arról faggatták, hogy kicsoda ő valójában? János nyíltan megmondta nekik, hogy ő kiáltó szó a pusztában, ahogyan azt Ézsaiás már megjövendölte. Ő vallott és nem tagadott. Nem tagadta le önmagát. Nem tagadta le, hogy ő arra sem méltó, hogy az Úr Jézus Krisztus saruja szíját megoldja. Pedig útkészítője volt az Úrnak, a pusztában élt, teveszorból készült ruhát viselt, erdei mézet és sáskát evett, mint korának remetéi. Adig szolgálta az Urat és hívta megtérésre az embereket, megkeresztelve őket a bűnöknek bocsánatára, míg Heródes le nem fejeztette.

Azt hirdette nekik, hogy vallják meg bűneiket és keresztelkedjenek meg, mert elközelített Isten országa. Arra kérte hallgatóit, hogy készítsenek egyenes utat az

Úrnak. Mert nem lehet girbegörbe az az út, amelyen az Úr eljut hozzánk, hogy elvegye rólunk bűnösségünket, hogy megtisztítsa szívünket minden vétectől, hogy megszabadítson bennünket e terhek alól és megbocsásson nekünk. Egyenesnek kell lennie ennek az útnak, hogy eljusson hozzánk az Úr segítsége. Mert Jézuson kívül nincsen más út a mennybe. Ő az út, az igazság és az élet.

A Biblia megismerteti mindannyiunkkal Istent és önmagunkat. Hogy milyen vagy, hogy ki vagy valójában, hogy kinek lát ő valójában. Mert görbíteniék mi az utat – saját igazságot hazudva magunknak. De az egyenességet, bár kívánhatjuk és kérhetjük, nem adhatja meg más, csakis az Úr Jézus Krisztus. Ő, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét. Ő, az áldozati Bárány, aki a gólgotai kereszten feláldozta életét minden ember bűnéért. Jézus megbocsátja bűneinket, ha azokat elé vesszük, ha megvalljuk előtte gyöngy, gyarló és elesett voltunkat.

Ha azt mondjuk, hogy nincs bűnünk, akkor mintha hiábavalóvá tennénk az Úr áldozatát. Mintha nem is volna szüksége az embernek Jézusra, nem volna szüksége az ő kegyelmére, az ő megbocsátására. Mert ártatlannak vallja magát az ember, bizony még sok jogosan fegyházra vagy börtönre éltelt is képes magát büntetlennek vallani.

Jézus, aki nem ismert bünt, mindenkinél előbb volt. S ha ő előbb volt, mint bárki ezen a földön, az egész világegyetemben, akkor hogyan tudna a bűnös em-

beren segíteni, ő, aki átment mindenben és mindenk felett győzött. Feltámadásával legyőzte a halált, és legyőzte a bűnre csábító kísértőt is, hát hogyan tudna a rászoruló, elesett emberen segíteni. Csak kérni kell őt, mert azt mondja: „Kérjétek és adatik nektek”.

És valóban, amit Jézus mond és megígér, abban hinni kell, még akkor is, ha emberi mértékkel esetleg sokat is kell várni az ígélet beteljesedésére, még akkor is, ha máshogy alakulnak a dolgok, mint ahogy mi azt vártuk, még akkor is, ha sok próbát kell kiállnia érte. De ne feledjük, van olyan eset is, hogy rögtön teljesül az ember kérése. Mert Jézus Isten báránya és minden hatalom neki adatott. Kezébe van a kegyelem királyi jogara is, az ítélkezés, az igazságszolgáltatás jogara és aki bűnösnek vallja magát előtte, arra jogarával rámutat és megkegyelmez neki.

Jó volna hát, ha minden ember felténné magának a kérdést: Ki vagyok én? Mit mond rólam mennyei Atyám? Azt mondja, hogy gyönyörködik és örömet leli bennem? Mert akire ezt mondja, az nagyon boldog. Az valóban tudja, hogy ő Isten gyermeke. S ha valaki megkérdezi tőle: ki vagy te? – nem tagadja le, hanem nyíltan vállalja bűneit, és Urát, aki megbocsátott neki. Ne féljünk, ha már megismertük bűnös és gyarló voltunkat, mert az Úr Jézus Krisztus elszenvedte érte a büntetést és befogad minket kegyelmébe. És amint ígéri: Szentlelkével keresztel meg bennünket, hogy ezentúl csak őneki éljünk.

Végső László

| OLVASÓLÁMPA

KORTÁRS ÉS KÁLVINISTA

Marylinne Robison: *A gondolkodás szabadsága*

Marylinne Robison amerikai író neve ismerős lehet az olvasónak a magyarul is megjelent Gilead című regénye alapján. A *Gondolkodás szabadsága* (Kálvinista tünődések) című könyvében esszék formájában fogalmazza meg keresztyén gondolkodásmódját, melyben a kálvinista életfelfogás köszön vissza.

Kálvin és a nagy keresztyén gondolkodók műveit úgy em-

líti, mint szabad gondolkodásra buzdító műveket, melyek napjaink olvasói számára is jelenetős üzenetet hordoznak. Nem feledkezik meg azonban arról, hogy a filozófiához, történelemhez és tudományhoz való alázat mennyire fontos ahhoz, hogy az egyén helyes véleményt tudjon alkotni az őt körülvevő világról és annak eseményeiről.

A könyvben szereplő tanul-

mányokban nemcsak az amerikai történelem, kultúra, gazdaság és tudomány kap helyet, de hangot ad a lelke mélyén élő legmélyebb keresztyén hitének, és felfedi a szoros családi kötelékeket is. Felnőtt fejvel visszagondol arra az alkalomra, amikor saját fogalmazása szerint: „elkezdett hívővé formálódni”. Ennek történetét a *Nyolcadik zsoltár* című esszében írja le.

Az író nyolcéves volt, amikor nagyapja magával vitte őt egy húsvéti istentiszteletre. Általában azt gondolnánk, hogy egy nyolcéves kislány számára nagyon unalmas lehet az istentisztelet. Ám az író kifejt, hogy csak felnőttként tudta megfogalmazni, milyen gondolatokat ébresztett benne az igehirdetés. A nyolcéves kislány megta-

pasztalta Isten jelenlétét, még mielőtt pontos szavakba tudta volna önteni, mit is érez. Ott és akkor úgy gondolta, hogy körülötte a templomban mindenki azt és úgy érzi, ahogy ő. A tanulmányban leírja, hogy milyen feltő-szerető neveléssel készítette fel őt családja, hogy amikor elkerül a családi tűzhely mellől, a nagyvilágban is megállja helyét. Családja egyes

tagjai, különösen nagyapja személye, életvitele példaértékű volt számára.

A tanulmányban más egyéb mellett leírja, hogy csak felnőttként tűnődött el arról – ami talán már bennünk is megfogalmazódott –, hogy mi az, milyen lélek, vagy milyen gondolat indítja az embert arra, hogy pl. egész éjjelt átutazva siessen haza, hogy

másnap részt tudjon venni az istentiszteleten..... Erre és még sok más, a hit és család, a hit és hagyomány, az istentisztelet és igehirdetés kapcsán felmerülő kérdésre adja meg a választ, vagy buzdít minket is gondolkodásra Marylinne Robinson.

F.B.É

MEGEMLÉKEZÉS |

Szanyi Géza (1925–2019)

Hosszan tartó betegség után 93 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének a rozsnyói gyülekezet tiszteletbeli gondnoka. Évtizedekig szolgált szeretett egyházközösségében, hiszen életének gondnoka Isten volt.

Szanyi Géza 1925. december 20-án, Lucskán látta meg a napvilágot. Gyermekkorában édesapja Kanadába kényszerült munka után, az otthon maradt családtagok egymást szeretve tapasztalták meg az isteni gondviselést, amely sok nehézségen átsegítette őket.

Szanyi Géza 19 évesen a hit erejével vészelt át a háború, majd a két és fél évig tartó hadifogság borzalmait. Hazatérése után 1955-ben megnősült, házasságból három gyermek született. Közülük egyet már csecsemőként, kettőt pedig fiatalon szülött el az Úr. Hú hitvestársa 51 év házasság után, 2006-ban hunyt el. Többszörös gyászában is vallotta: „Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az ÚR neve!” (Jób 1, 21.)

Sziklaszilárd istenhittel élt, amelyet minden helyzetben vállalt. Munkáját lelkiismeretesen és becsülettel végezte. 1964-től lett a presbitérium tagja, majd 1974-től két cikluson keresztül töltötte be a gondnoki tisztséget. 1997-ben 34 esztendei, a gondok között is türelmes, alázatos és szelíd szolgálat után tiszteletbeli gondnokká választották.

Az idősök otthonába 2007-ben költözött be, de egyházáról nem feledkezett meg: jelentős összeggel támogatta az akkor kezdődő orgonajavítást. Új otthonában is ő nyitotta és zárta a

kápolnát, mert a zsoltárossal hirdette: „Jobb egy nap a te udvaraidban, mint máshol ezer. Jobb az Isten háza küszöbén állni.” (Zsolt 84,11.)

Súlyosbodó betegsége idején sem ágált gyengülő állapota ellen, csendesesen tűrte fájdalmait. Megható, hogy azoktól, akiket érzelmesedése miatt már nem ismert meg, csak ennyit kérdezett: „Református vagy?”

Szanyi Géza 2019. január 18-án hunyt el. Három nap múlva, a boldog feltámadás reménye alatt vettünk tőle búcsút Isten szent ígéje alapján: „Alázzátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején. Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok”. (1Pt 5,6–7.) Az Úr Isten áldja és vigasztalja meg a gyászolókat!

b.zs.

DIAKÓNIA |

ÁRVÁKNAK ATYJA AZ ISTEN AZ Ő SZENTSÉGES HAJLÉKÁBAN

Új korszak a Timótheus mozgalomban a palota megépítése után

A palota felépítése után a Timótheus mozgalom új lehetőségek elé került. Az első gárda közben elvégezte a középiskolát, és ki egyetemre, ki máshová került. Az intenzív közösségi élet és kapcsolat a tagok többségével megszakadt, vagy csak azokra korlátozódott, akik mint munkások az árvaházban vállaltak szolgálatot. A Timótheus mozgalom súlypontja a gya-

korlati munkára esett. Erről a korszakról szívolok most.

A gyakorlati munka elsősorban az árvaházi tennivalókra korlátozódott. E tekintetben a lakók négy csoportra voltak oszthatók. Az első csoportba a felnőtt munkásgárda tartozott. Ezt legnagyobb részt régi Timótheusok alkották. Ők azokból a vasárnapi iskolás, bibliakörös

fiúkból kerültek ki, akik a Timótheus munka megindulásánál és kifejlődésénél már jelen voltak. Volt olyan is közöttük, aki másodikos gimnazista korában került a Timótheusok közé és már segédlelkész-ként mint árvaházi nevelő kezdte meg tevékenységét.

A legelső árvaházi munkás egy borbélyeség volt. Mint tanonc került a moz-

galomba s amikor felszabadult, otthagya mesterségét és az árvaházba jött. Az elemista gyermekek nevelője és a virágok gondozója lett a palotában. Később frontszolgálatra vonult be. (Szűcs Bandi bácsi.)

A második Timótheus munkás az egyetemet hagyta ott, mikor úgy látta, hogy az árvaházban nagy szükség volna a munkájára. Orvosnak készült és ebben a hivatásban is mozgalmunkon keresztül akarta Isten országát szolgálni. Mikor azonban úgy látta, hogy nem évek múlva, hanem a jelenben van rá szükség, abbahagyta tanulmányait és eljött nevelőnek. Sokan csodálkoztak és lesajnálóan a szegény jelzővel illették, még a legjobb barátai is. Később aztán majdnem mindenki megértette döntését. Nevelői munkájával többet használt Isten országának és mozgalmunknak, mint sokan mások beszédkeresztységükkel. (Gaál Zoli bácsi.)

A következő munkás négy gimnáziumot végzett, kitanulta a szabómesterséget és így jelentkezett szolgálatra. Ő is már régi Timótheus volt, ezért vágyott a mozgalmi munkában részt venni. A gazdasághoz volt legtöbb terve, ötlete, és ott is dolgozott a katonaság letöltése után. (Nagy Gyula.)

A sok árva gyermek cipőjének is akadt mestere egy fiatal cipészsegéd személyében, aki különösképpen került hozzánk. Nem volt azelőtt Timótheus, falun élt és élete célját abban látta, hogy az árvák cipőit javíttassa. Később aztán teljesen beleilleszkedett az árvaházi társaságba, nagy örömmel végezte szolgálatát. (Puskás Béla bácsi.)

Aztán egy meglehetősen hányatott életű fiatalember került a mozgalomba. Korábban volt kereskedő, ügynök, biztosítási tisztviselő. Amikor megismerte az Úr Jé-

zust, és a Timótheusok közé lépett, ő is felajánlotta szolgálatait a mozgalomba. Az iratterjesztés volt a szívügye, ezt a munkát vállalta. Az iratterjesztésből aztán könyvesbolt lett, és immár annak vezetőjeként szolgálta a Timótheus mozgalom céljainak megvalósulását. (Keszegh Pali bácsi.)

A növendékek létszámának emelkedése megkívánta újabb nevelő beállítását. A kellő időben jelentkezett is egy régi Timótheus, aki elvégezte a teológiát és szolgálatba állott. (Csukás Zsigmond lelkipásztor.) Az árvaházi belső közösség megerősödése időszerűvé és sürgetővé tette a külső, missziói munka végzését is. Ehhez is munkás kellett, akit Isten a kellő időben küldött el. Ő is régi Timótheus volt, akkor éppen segédlelkész. (Nagy Gyula lelkipásztor.)

Az árvaházi asztalosműhely lehetőségét adta meg az újabb munkásunk, egy asztalossegéd, akinek még le kellett szolgálnia a katonaságot és le kellett tennie a mestervizsgát. (Necseszál Ernő bácsi.) Ezek mellett a Timótheusok mellett más felnőttek is voltak az árvaházban, akik szintén hordozták a munka terhét.

A felnőtteken túl az árvaház lakóinak másik csoportja a tanoncokból és segédekéből tevődött ki. Ezek már az árvaházban nőttek fel, s a tanoncok az árvaházból jártak be a munkahelyükre, hogy kitanulják mesterségüket. Lakást és kosztot az árvaházban kaptak felszabadulásukig. Voltak olyanok is, akik ezután továbbra is az árvaházban maradtak, mert jól érezték magukat ott. Ők méltányos áron kaptak ellátást.

A harmadik csoportba az internátusi diákok tartoztak. Ők azoknak a szülőknek a gyermekei voltak, akik evangéliumi nevelést akartak adni gyermekeiknek. Sze-

rény térítési díjért ellátást is kaptak az otthonban. Ezek a gyermekek is ugyanolyan elbánásban részesültek, mint az árvaházi gyermekek.

Az árva gyermekek külön csoportot alkottak. Iskolai beosztás szerint voltak kisebb közösségekre osztva, s addig voltak az árvaházban, amíg megélhetésük más módon nem volt biztosítva. A legtöbben elvégezték a polgári iskolát, majd ipari vagy egyéb pályára készültek fel. Én könyv-, papír- és írószer-kereskedői tanonciskolát végeztem, és ebből segédlevelet szereztem a komáromi Timótheus könyvesboltban.

Összefoglalva, elmondhatom: a fő cél mindenkor az árvaházban levő tanoncok, internátusi tanulók és árva gyermekek között végzett lelki munka volt. Akik az árvaházban erre vállalkoztak, Isten iránti felelősséggel, szívvel-lélekkel végezték munkájukat. Isten gazdagon megáldotta munkájukat, általuk sokan eljutottak az üdvösség útjára és Isten gyermekei lettek. Ez volt árvaházi mozgalmunk legfőbb eredménye.

Én – Isten gyermekeként – boldogan mondhatom, hogy az Úr ebben az árvaházban adott nekem igazi lelki otthont. Falai között ismertem meg az Úr Jézus bűnbocsátó szeretetét, kegyelmét, és ott lettem az Ő gyermeke. Ezt a boldogságot hirdetem, mikor e sorokat írom a jövő nemzedék számára. Áldott legyen az Úr, aki adott önfeláldozó lelkeket, akik felneveltek bennünket istenfélelemben, megtanítottak bennünket gyakorlati ismeretekre, hogy az élet nehézségei között, Isten vezetése mellett helytállhassunk. Áldott legyen a mi Urunk megtartó kegyelméért!

Szenczi László

A BESZÁMOLÁS IDEJE

Igei vezetés a Diakóniai Központ évzárása közben

Aki pedig mindent megtehet sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk, a bennünk munkálkodó erő szerint: azé a dicsőség az egyházban Krisztus Jézus által nemzedékről nemzedékre, örökkön-örökké. Ámen. (Ef 3,20)

Pál apostol Krisztus megismerésének a teljességéről azt mondja, hogy el lehet érni. Nem azért, mert az ember munkája által lehetségessé lesz, hanem azért, mert ez Isten kegyelmi ajándéka.

A Diakóniai Központ elmúlt éves jelentéseit végiglapozva azt a tendenciát figyeltem meg, hogy a dokumentum egyre több oldalból áll. Hiszem, hogy nemcsak a diakóniában van ez így, hanem

Egyházunk más szolgálataiban is. Azt érezzük, hogy talán elvégeztünk, elértünk valamit Isten kegyelméből.

Most, amikor ezeket a sorokat írom, még nem tudom, hogy hány oldalas lesz végül a 2018-as éves jelentés. Kevesebbet végeztünk vagy rosszabbul munkálkodtunk? Azt írja a fenti ige, hogy az egyházban a sikert nem a jelentés lapjainak gyarapodásában, pláne nem javainak, vagyonának a gyarapodásában lehet mérni, hanem Isten dicsőségének a növekedésében. Így tehát helyesebb máshogy kérdeznünk: növekedett-e idén Isten dicsősége általunk, vajon jobban megismertük-e Krisztust a személyes életünkben, szolgálatunkban?

Az előző években nem győztük számolni Isten áldásait. Ez ebben az évben sincsen másképp, ugyanakkor idén Isten azt is megmutatta, hogy ő nehézségeket is adhat. Időközönként elfogyhat az erőnk és késbet a programunk. Mindezt azért engedi meg, hogy lássuk, ő mégis, minden nehézség ellenére mindent megadhat, „sokkal bőségesebben, mint ahogy azt mi kérjük vagy gondoljuk”. Mindeközben mi – hogyha kitartottunk a hitben – elmondhatjuk magunkról, hogy tapasztaltabb és kipróbáltabb szolgálattévői lettünk az Úrnak. Már jobban ismerjük az ő nagy

kegyelmét, amely Jézus Krisztus által adatott nekünk, és e kegyelemmel együtt saját határainkat, erőnk végességét is. Ezzel a tapasztalattal és az ő vezetésében bízva aztán nekivághatunk a következő évnek, mert hitben már látjuk, hogy ő olyan utakat készít, amelyekről eddig talán álmodni sem mertünk.

Egyházunk Diakóniai Központjának munkatársai nevében kívánom minden kedves olvasó számára a növekedést kegyelem- és erőben Jézus Krisztus által.

Haris Szilárd

AKI TUDJA, MIÉRT VAN ITT

Beszélgetés Park Sungkon koreai misszionáriussal

A koreai reformátusoknak saját gyülekezetük van Szlovákiában. Lelki vezetőjükkkel, sokunk kedves ismerősével, Park Sungkonnal beszélgettünk. A lelkipásztortól megtudtuk, hogy mi tetszik neki bennünk, itteni reformátusokban, hogy mit gondol a misszióról, és hogy miért fontos Istent kérdezni az alapvető dolgokban is. Végül még a kelet-ázsiai politikai helyzet is szóba került. Hogy mi volt a beszélgetés apropója? Park Sungkon szolgálata, de ha valaki az évfordulót kedveli, eláruljuk: a Koreai Református Gyülekezet 2019. január 20-án ünnepelte megalakulásának 13. évfordulóját.

Tóth Krisztián

A Kálvinista Szemle olvasói előtt ismeretes lehet, hogy már évek óta vezetted a Szlovákiában működő koreai református gyülekezetet. Az azonban kevésbé, hogy mivel foglalkoztál szlovákiai szolgálatod előtt?

Dél-Koreában tolmácként majd angoltanárként dolgoztam. Teológia tanulmányaim befejezése után számos hazai gyülekezetben, aztán rövidebb ideig Indonéziában, a koreai gyülekezet missziós lelkészeként szolgáltam. Szlovákiába 2004-ben érkeztem. A Bécsi Koreai Gyülekezet azzal az ajánlattal szólította meg Erdélyi Géza püspök urat, hogy a Koreai Presbiteriánus Egyház szeretne Szlovákiába missziós lelkészt küldeni. Ezt az ajánlatot a zsinati tanács jóváhagyta, így családommal együtt ideköltöztem.

Hogy fogadtak titeket, mikor megérkeztetek?

Nagyon nehéz volt a kezdeti időszak. Őszintén szólva, odahaza nem voltunk ahhoz szokva, hogy az emberek távolságtartók, barátságtalanok. Az itteniekben volt egy bizonyos előítélet az ázsiai ember iránt. Ez különösen a hivatalos intézkedésekkor nyilvánult meg.

Fiaidnak, akik kisgyermekként érkez-

tek, könnyebb volt a beilleszkedés, mint neked és kedves feleségednek?

Bizonyos értelemben, igen. A fiaink magyar iskolákba jártak Komáromban. Belecsöppentek az iskolás élet sűrűjébe. Eleinte ez egyfajta identitászavart is jelentett számunkra, mert nem volt könnyű, hogy koreaiként Szlovákiában magyar iskolában tanultak. A szlovák nyelvvel az iskolában ismerkedtek meg. Koreában az angol a legfontosabb idegen nyelv, Dél-Szlovákiában pedig vicces túlzással a szlovák. Mi is mint misszionárius család, mivel magyarul területhez érkeztünk, és magyar nyelvű gyülekezetekbe jártunk, így először a magyar nyelv megtanulása mellett döntöttünk.

Kezdetben miből állt a missziós munka?

Legfőbb feladatomban az volt, hogy miként segíthetném a szlovákiai református keresztény egyházat abban, hogy missziós gyülekezetek alakuljanak. Együtt dolgoztam a FIRESZ-szel, segítettem a nyári táborok, például a komáromi ifjúsági angol tábor szervezését. Jövőre már 10 éve lesz, hogy együttműködünk az ifjúsági misszióval. A másik fontos feladatot ma már a cigánymisszió jelenti számomra,

Tóth Zsuzsával dolgozunk együtt, egyelőre Komáromszentpéter és Csata településeken.

Hogyan zajlik ezekben a cigány közösségekben a misszió? Elmész köztük, és pontosan mi történik ott?

Veszem a Szentírást és magyarázom. Arra törekszem, hogy az embereknek kialakuljon az az identitásuk, hogy Isten mindannyiunkat egyformának teremtett. Nem volt különbség zsidó és pogány között, ázsiai és európai nép között, ma se legyen hát semmiféle faji megkülönböztetés. Az emberiség egy faj, és mi, keresztyének, a keresztyén hitet szeretnénk az emberek közé vinni. Tehát minél több emberrel szeretném megismertetni az evangéliumot. Általában a koreai történelemből indulok ki: Korea nagyon szegény ország volt, különösen a háború után voltak nagy nehézségeink. Akkor a lelkipásztorok a szószékről a Jézus Krisztusban való reménységről prédikáltak. És minden megváltozott. Ezt szeretném én is átadni a cigány gyerekeknek, és azt, hogy hinni kell, és teljesen új emberré leszünk Jézusban. Évente kétszer-háromszor megyünk köztük missziói útra a pozsonyi koreai református gyülekezet tagjaival.

Néhány cigány diákot ösztöndíjjal segítünk. A kisebbeknek tavasszal és mikuláskor viszünk ajándékot. Érdekes, hogy a cigányság nem volt annyira távolságtartó. Vannak ugyan nehézségek, de ha hittel végezzük a szolgálatot, akkor eredményes lesz.

Beszéljünk itteni anyagyülekezetről. Ki és mikor alapította a koreai református gyülekezetet Szlovákiában?

Az első gyülekezetet én alapítottam egy hívő családdal 2006-ban Érsekújvárbán. Utána, 2009-ben alakult Pozsonyban egy másik gyülekezet, ugyanis néhány hívő ember felkeresett, hogy elmennék-e oda is istentiszteletet és lelkigondozói beszélgetést tartani? Ettől fogva vasárnapként mindkét helyen tartottam istentiszteletet.

Azóta egy jó évtized eltelt, a gyülekezetek létszáma csökkenő vagy növekvő tendenciát mutat?

Az érsekújvári gyülekezeté csökkenő, mert a Surányban működő Samsung gyárban dolgozó koreai munkások a munkaszerződés lejártá után hazaköltöztek. Újak már nem jönnek helyettük, 3-5 év után szlovákiai munkások veszik át a helyüket. Ezért jelenleg Érsekújvárbán nincs önálló gyülekezet. 2013-ban a pozsonyi és az érsekújvári gyülekezet egybeolvadt, 2014-től pedig a koreai református missziós gyülekezet betagozódott a szlovákiai református keresztény egyházba. Most 80 tagja van a gyülekezetnek. Vasárnap a családok együtt járnak istentiszteletre. Keddenként imaközösséget tartunk, csütörtökön pedig női bibliaóra van.

És emellett ott van még az egyetem.

Így van. De kérlek, hadd mondjam még el, hogy a surányi Samsung gyárban, amelyet Bangjoonak, magyarul Noé bárkájának hívunk örömmre a hónap első munkanapján, immár hetedik éve tartok istentiszteletet. A koreai tulajdonos hívő ember. Azt tartja, hogy minden hónap első napján az első munkaóra Istené legyen. Neki a pénz másodlagos, mert hiszi, hogy Isten azért helyezte a gyárat ide, Szlovákiába, hogy terjessze az evangéliumot. De bocsánat, miről is kérdeztél eredetileg?

Az egyetemről...

Igen, elnézést. Missziológiát tanítok, és minden olyan tárgyat, amely a missziológia szakhoz kapcsolódik. Havi egy alkalommal szombaton is tartok előadást.

Van elég érdeklődő, aki missziológiát szeretne tanulni? Mit is jelent pontosan ez a szakterület?

Fontos nekem, hogy a lelkészek ne csak a bibliai teológia terén, elméleti tudásban legyenek jártasak, hanem kapjanak missziológiai képzést is. Mert a keresztyén örömhír átadása is lényeges. Fontos, hogy a lelkész látogassa az embereket, és az otthonokba is vigye el az örömhírt. Már senkit nem lehet behívni a gyülekezetbe, hanem el kell menni, és „oda kell vinni hozzájuk Istent”. Azt is lényegesnek tartom, hogy a gyülekezeti lelkész feltegye magának a kérdést: ha Isten éppen ide küldött engem, akkor mi a feladatomban? Az Úr mit akar tőlem és a gyülekezettől? A lelkész legyen tudatában annak, hogy őt abba a gyülekezetbe Isten helyezte. Ha ez az identitástudat megvan, akkor sokkal könnyebben megy a misszió.

Aki egy kicsit is ismer, azt mondja, hogy egyszerre vagy őszinte és szeretetteljes ember. Most az őszinteségedet kérem! Hogy tetszik a szlovákiai református gyülekezetek élete? Milyennek látsz minket?

Azt tapasztaltam, hogy a szlovákiai református gyülekezetek szívesen és erősen tartják a reformáció teológiáját, hagyományát. Az úrvacsora előtti bűnbánati hét nagyon jó alkalom, és a konfirmáció előtti két év oktatás is jó dolog. Vannak ifjúsági alkalmaink, de Koreában is kellene az az egy-két év felkészülés. Nálunk az iskolában nincs hitoktatás, csak a gyülekezetekben. Ezt jó lenne Koreában is kötelezővé tenni. Koreai szemüvegen keresztül úgy látom, hogy az itteni társadalomnak része a keresztyén kultúra. Az itteni emberekben benne van a szeretet, a hívő ember megéli a saját jó hitét. A koreaiak életében sok esetben mintha különválna a vallási és a hétköznapi élet.

Köszönjük, jó lesz ezt megfontolnunk. Érdekelne az is, hogyan látod a koreai református egyházad helyzetét a messzi távolból?

Már tizenhat éve itt élek, és látom, hogy más a koreai és más az európai egyház. Ezért is mondom, hogy azt kell keresnünk, hogy mi az egyház igazi küldetése. Ne anyagi legyen a gyülekezet, ne a növekedést fokozza, mélyebben kell keresni az egyház lényegét. A küldetésünk, hogy a gyülekezet mélyen hívő tagokból álló közösség legyen. Azt kell kérdeznünk és keresnünk: Mi az egyház? Mi a lényege? Mi a gyülekezet? Ki vagyok én? Miért vagyok itt? Mi a célja velem Istennek? Mi a feladatunk? Mit szánt nekünk Isten? Kérdeznünk kell megtanulni. 130 évvel

előtt, amikor a koreai protestáns keresztyén egyház alakult, akkor még a Hogyan? volt a fontos: hogyan alapítsuk meg az egyházunkat? Most pedig a Kik vagyunk? a lényeges kérdés.

A koreai és a magyar nép között van történelmi sorsközösség. Ti is, mi is nem csak egy országban élünk. Hogyan látod a Dél- és Észak-Korea között utóbbi esztendőben mutatkozó politikai enyhülést?

Ez egy jó jel, de csak lassan és türelemmel alakulhat ki az enyhülés. A koreai ember konzervatív. Persze nagyon bonyolult a dolog, én úgy látom, az emberek között nem lenne gond a két országrész egyesítése, de a környező országok, és más nagyhatalmak saját érdekeik szerint szólnak bele a folyamatba.

Majd' elfelejtettem: boldog születésnapot! A koreai gyülekezet most volt 13 éves. „Konfirmandus korba” léptetek. Hogyan ünnepeltek?

Köszönjük szépen a köszöntést. Az elmúlt 13 év alatt több vendég igehirdetőt is hívtunk, és mi is mentünk az ő gyülekezeteikbe. Eldöntöttük, hogy 13 ajándékdobozt küldünk 13 lelkipásztornak, akik nagyon szegény vidéken, kisebb faluban szolgálnak. Jövő évben 14 éves lesz a gyülekezetünk, akkor 14 csomagot tervezünk küldeni. Februárban jön az Ammi Europa nevű missziós csoport, mely szülői egyetemistákból áll. Az evangéliumot a koreai kultúra segítségével hirdetik. Majd 2019 júniusában Szlovákiába érkezik a koreai presbiteriánus egyház negyventagú női énekkara is.

Fritz Beke Éva

Park Sungkon 1966-ban született Dél-Koreában. Gyungioo városában turizmust és angol nyelvet tanult. Teológiai tanulmányait Szöulban a Presbiteriánus Teológiai Egyetemen végezte. Kisdoktori címet 2009-ben szerzett az Amerikai Egyesült Államokban, Saint Louis-ban, a Midwest University-n. A PhD címet pedig 2017-ben, Budapesten, a Károli Gáspár Református Egyetemen. Disszertációs munkájának témája a missziói ekleziológia volt. 2008-tól a komáromi Selye János Egyetemem tanít. Nős, két gyermek édesapja, 2018-ban született első unokája.

MINDEN EMBERI ERŐTLENSÉGBEN EGYEDÜL ISTEN EREJÉVEL

Hivatalosan is felvette szolgálatát Hozák Viktor szőlőskei lelkipásztor

Hét hónappal lelkészük, Sallai Tibor nyugállományba vonulása után, aki 43 évig szolgált a gyülekezetekben, a szőlőskei egyházközség és leányegyházai hálát adhattak Istennek új, megválasztott lelkipásztoruk, Hozák Viktort ünnepélyes beiktatásáért, melyre 2018. november 4-én került sor.

Az alkalom ünnepi igehirdetője, Fazekas László püspök a Lk 19,37–40-et vette fel alapigeként. Szolgálatában üresedő templomokról, a hagyományos kereszténység gyengüléséről beszélt. S ezzel összefüggésben a korszellem Isten igéjével szemben ható áramlatairól. Ennél erősebb csak a Jézus Krisztusban való örömmünk lehet – mondta. Ezt kell hordoznunk és világgá kiáltanunk. Hogy ne a kövek, s a kőből épült üres templomok kiáltsanak. Igemagyarázata végén a köztük levő erős érzelmi kapcsolat miatt kedves szemérmességgel szólította meg Hozák Viktort. Megköszönte, hogy az ifjú lelkész előbb meghallotta az ige szavát, majd közösen is az ige „kiáltói” lehetnek. Hiszen Hozák Viktor Komáromból, a püspöki gyülekezetből származik, ahol segédlelkési éveit is töltötte.

Az ünnepélyes beiktatás szolgálatát Kendi Csaba zempléni esperes végezte. Az 1Tim 4,12 alapján Isten biztatását tolmácsolta. Az esperes kölcsönösen egymásra bízta a gyülekezetet és lelkipásztorait. Külön megemlítve a lelkipásztor hitvestársát, Hozák Magyar Ildikót, aki beosztott lelkészként szolgál majd férje mellett. Végül

arra intette fiatal szolgatársát, hogy életével tegyen biznyságot Jézus Krisztusba vetett hitéről. Kendi Csaba esperes ezután átadta lelkipásztornak a templom kulcsát és a gyülekezet pecsétjét.

Ekkor a négy egyházközség, a szőlőskei, a bodrogszerdahelyi, a borsi és az újhelyi gyülekezetek gondnokai lép-

tek elő, s Hozák Viktor vállára helyezték az ajándékba készített palástot. Majd két ifjú hölgy, a szerdahelyi alapiskola növendékei, Tokár Fruzsina és Bari Csenge köszöntötték a lelkészt énekkel, verssel.

A beiktatott lelkipásztor a szószéken igemagyarázata textusaként a 2Kor 12,6–10-et olvasta. Kifejtette, biztos abban, hogy Isten munkálta azt, hogy egymásra találtak a gyülekezetekkel. És mindig Isten lesz az, aki erőt ad a közös úthoz, minden egyes lépéshez.

A beiktatott lelkipásztort szolgatársai egy-egy igeverssel köszöntötték. Azonban míg a mikrofon odaért az első lelkészhez, Hozák Viktor kézen fogta s maga mellé, az úrasztalához állította hitvestársát, hogy együtt fogadják az igei bátorításokat. A lelkipásztor az istentisztelet végén mondott köszöntőjében utalt is arra, hogy felesége nélkül bizonytalannak lett volna szőlőskei lelkész, hiszen egyrészt sokat köszönhet kedvesének, másrészt az anyaegyház kimondottan lelkészházaspárt keresett a megüresedett szolgálati helyre.

Az igei köszöntéseket az előljárásságok után Sallai Tibor nyugalmazott

szőlőskei lelkipásztor kezdte. Jelképes gesztus volt, hogy így történt. Többen is szinte a szolgálat átadásaként értelmezték megszólalását. Egyébként az összes elhangzó ige megmaradt, Molnár István és felesége, Molnár Éva most is azzal kedveskedett a beiktatott lelkipásztornak, hogy az elhangzó igéket lejegyeztette egy könyvecskébe. A zempléni egyházmegyében beiktatáskor évek óta ez a legkedvesebb ajándék. A köszöntéseket – a gyülekezetek nevében mondott beszédével – Gál Ilona nyugalmazott igazgatónő zárta. A tapintatosan kedves, az érzékenységekre is figyelmes, hitvalló beszéd a köztisztületben álló tanárnő ajkán újra irodalmi igényű magyarsággal szólalt meg.

A nemzeti imádság éneklése előtt Hozák Viktor is köszönetet mondott az áldott alkalomért. Megköszönte családjá viszonzhatatlan szeretetét, anyagyülekezetét, a komáromi eklézsia gondoskodását, s a korábbi szolgálathelyén, Vajánban élő reformátusok jóságát. Az együttlét a bodrogszerdahelyi kultúrházban közös ebéddel végződött. A terített asztal mellett a helyieknek jó volt hallani a távolabbról érkező vendégek megállapítását, hogy úgymond: érezni a zempléni egyházmegye lelkészközösségének barátságos, testvéri légkörét. Amelynek immár a Hozák házaspár is része.

Langschadl István

Hozák Viktor 1987-ben született Komáromban. A teológiát a Selye János Egyetemen, Komáromban végezte 2012-ben. Hozák Magyar Ildikó 1988-ban pácini családba született Sátoraljaújhelyen. A teológiát 2013-ban végezte a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen. A lelkészházaspár 2013-ban kötötte össze életét. Két gyermekük született. Segédlelkési éveiket Komáromban töltötték, majd 2014-től Vajánban szolgáltak. Hozák Viktort a Szőlőskei Református Egyházközség 2018. július 8-án választotta meg.

Isten adta a növekedést

1992-ben indult újra Alistálon a református oktatás. Szépen, fokozatosan épült ki a teljes szervezettségű általános iskola, épült fel egy négy tantermes új épület, melyet 2010-ben adtunk át. A Magyar Kormány és az Egyetemes Egyházunk támogatásának köszönhetően ez év októberében elkezdődhetett egy új iskolaszárny építése. Hatalmas előrelépést jelent ez az oktató-nevelői munkánkban, hiszen lehetővé válik egy tágasabb épület használata, mely konyhát, étkezőt és egy multifunkcionális termet is magába foglal az osztálytermeken és szaktantermeken kívül.

A rendszerváltás után vált lehetővé, hogy újra indulhasson az egyházi oktatás a posztkommunista országokban. Egyházi intézményeink újra megnyitot-

ták kapuikat a szlovákiai magyar iskolahálózatban. Fontos missziót teljesítenek, keresztyén értékrendet közvetítenek, magyar identitást erősítenek. Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola pontosan ezt a küldetést tűzte ki céljául, ezért dolgozik iskolánk közössége.

A tavalyi tanévben egy komplex tanfelügyelői ellenőrzésen estünk át, ahol szakmai szempontból nagyon jó értékelést kaptunk. Az információs és kommunikációs technológia alkalmazása a mindennapi tanításban kimagasló szintet mutatott.

Az Isten kegyelmét és áldását megtapasztaló munkának eredménye van. Jó megélni ezt az isteni gondviselést a mindennapjainkban. Az új épületszárny megépítése a legmodernebb oktatási

intézmények közé emeli fel iskolánkat, amihez az állandóan fejlődni akaró pedagógiai munka párosul. Alázattal és hálás szívvel dolgozunk tovább, igyekszünk helyt állni, értéket képviselni, maradandót adni diákjainknak, református, magyar közösségünknek.

Édes Enikő

Mindenk embernek a lelkében dal van

2018. november 26-án a nagykálnai református templom megnyitotta ajtaját a Rácz Cello Quartett és a koncertjükre érkezők előtt. Szathmáry Zsuzsanna helyi lelkész nő szívélyesen köszöntötte a megjelenteket, s örömmel üdvözölte a csellós zenekart, kiemelve, hogy nem ez az első alkalom, hogy Nagykálnán járnak. A polgári egyesületté alakult csellós Rácz család zenekara különféle fesztiválokon is játszott már, de a Kult Minor Kulturális Kisebbségi Alap pályázatnak köszönhetően új koncertsorozatba kezdtek, többségével református templomokban. Így jutottak el Nagykálnára. Mint kiderült, a Rácz család református zenés család. Zenekaruk, a Rácz Cello Quartett fokozatosan alakult. Tagjai kiskortól fogva tanultak hangszereken játszani, s mind a négyen a cselló mellett döntöttek. A rokoni köteléken túl a közös gyakorlások során a családtagok zeneileg is egymáshoz nőttek.

A kvartett a koncertet két korállal indította, az első az Erős vár a mi Istenünk, a másik pedig a Mint a szép híves patakra... volt. Ezt követően Arcangelo Corelli Karácsonyi concerto grosso-ja hangzott el. Majd megszólaltatták egy kortárs zeneszerző, Karl William Pamp Jenkins zeneművét is, mégpedig a concerto grosso formában íródott Palladio egyik tételét. Antonio Vivalditól két mű is elhangzott, a Négy évszak Telének a második tétele, a lassú tétel, valamint a hegedű kettős versenyének az átírása négy csellóra. És természetesen Bachot is játszottak.

Felemelő volt hallgatni a Rácz Cello Quartettet, különösen megindító volt, hogy ráadásként eljátszották az Oblivion (Feledés) című szomorú, melankolikus hangvételi művet. Szóljon köszönet a nagykálnai gyülekezetnek, amiért lehetőséget adott arra, hogy a lelkek megmártózhassanak a Rácz Cello Quartett zenei előadásában.

Sándor Veronika

A cselekvő várakozásról

A Firesz–Duna mente területi egysége és az Ipolysági Református Egyházközség közösen szervezte meg november 24-én, szombaton a Fialatok találkozója című rendezvénysorozat legutóbbi alkalmát. A november végi rendezvény előadója Merényi Zoltán váci baptista lelkész volt.

A családias hangulatú délutánon a várakozás témáját, fogalmát gondoltuk végig. Az alkalom énekléssel kezdődött, Izsmán Jónás ipolysági református lelkész gitárral kísérte az énekszót, majd a meghívott előadó vette át a szót.

Merényi Zoltán megjegyezte, hogy hamarosan kezdődik az adventi időszak: ez a keresztyéneknek a várakozás időszaka, hiszen a Megváltó eljövételére várunk. A Szentírás tele van várakozással. De a várakozás az életünknek is része, és hol csendben, hol türelmetlenül történik.

Merényi Zoltán a várakozás megerősítő lelki aspektusairól is szólt. Mint elhangzott: türelmes várakozással ölünkbe hullhat az érett gyümölcs. A Mindenható tudja, hogy mire van szükségünk, s előbb vagy utóbb megadja nekünk, ami a legjobb, csupán bizalommal és reménységgel kell lennünk. Az előadó külön kiemelte nagy reménységünket, a Jézus visszajövetelére való várakozást.

Emellett kifejtette, hogy a várakozás nem feltétlenül passzív dolog. A semmittevő várakozást fel kell váltania a türelmes, de cselekvő és csendes várakozásnak. Az előadás után az alkalom résztvevői osztották meg tapasztalataikat. A találkozó kötetlen beszélgetéssel, ismerkedéssel zárult.

A Fialatok találkozója programsorozat részeként az év folyamán több alkalomra is sor került már. A februári téma – ha már a hónap 14-e a Valentin-nap – a szerelem volt. Májusban Ulrich Hofius német misszionárius járt az ipolysági gyülekezetnél, aki a halál előtti életet értelmezte. Októberben pedig Hátra arc címmel Lőrincz Gábor református lelkész tartott előadást a megtérésről és újrakezdésről.

Pásztor Péter

A JÖVŐ ISTEN KEGYELMÉBEN VAN

A runyai reformátusok családi, élni akaró kis közösségéről

Runyán, a kis gömöri településen egy évszázaddal ezelőtt majdnem ötszázan, túlnyomórészt magyarok laktak. A 2011-es népszámlálási adat már százal kevesebb lakost, és jelentősebb számú szlovákságot mutatott. A református közösség lelkipásztora Nagy Ákos Róbert, aki már a második választási ciklusát tölti a gömöri egyházmegye espereseként. Tizenöt évvel ezelőtt iktatták be az egyházközség élére.

Református többség

A mára már nemzetiségileg megosztott településen a magyar ajkú reformátusok ugyan még többségben vannak, de szlovák evangélikusok is laknak Runyán. Utóbbiak önálló közösséget alkotnak, de mivel kevesen vannak, nincs saját templomuk, istentiszteleteik megtartására a reformátusokét használják.

„A runyai gyülekezet 130 főt számláló, családi, tipikus gömöri közösség, akik nagy szeretettel tudnak együtt lenni az istentiszteleteken. Szívesen részt vesznek az egyházmegyei programokon és különböző alkalmakon is. Ez egy élni akaró gyülekezet. Ennek tipikus példája az is, hogy nagyon szépen megújították templomukat, amit az adakozásukkal is támogattak” – így jellemzi röviden a híveket lelkipásztoruk, Nagy Ákos Róbert.

Mivel Runya kis település, így mindenkiről tudják, hogy hová tartozik, melyik felekezetnek a tagja. De számon tartják azt is, ki milyen gyakran jár templomba, illetve miért hiányzik. Vannak ugyan néhányan, akik nem vallották magukat egyik felekezethez tartozónak sem, de a számuk elenyésző. A 130-as lélekszám a valóságnak megfelelő létszámot tükröz, nincsenek tartalékok, akikkel még bővíteni lehetne a létszámot – derül ki az adatok elemzésekor.

Öregedő gyülekezet

„A gömöri gyülekezetek jelentős részénél már szemmel látható az előregedés. A közösség jelentős részét inkább az idősek teszik ki. Runyán már kevés fiatal él. Örvendetes viszont, hogy akik még vannak, azok szépen megjelennek az istentiszteleti alkalmakon. Az óvodásokkal, illetve iskolásokkal külön foglalkozunk, próbáljuk visszavezetni őket az Istennel és az egymással való szeretetbeli és hitbeli közösségre” – mondja bizakodóan Nagy Ákos Róbert, aki megemlíti, hogy a gim-

Abaházi Fejes Ágnes

náziumi vagy egyetemi kort elért fiatalok jelentős többsége már Magyarországon tanul tovább.

Sajnos, a legtöbbször ott is marad. Néhányan továbbmentek Nyugat-Európába, ahol a jóléti társadalmak nagyobb lehetőségekkel kecsegtetik a pályakezdőket. Nem meglepő, hogy sokan másutt keresik a boldogulásukat. A huszonéves korosztály emiatt teljesen hiányzik a gyülekezetből. A község alsó tagozatos alapiskoláját a kevés gyermek miatt már jó pár évvel ezelőtt bezárták. Ők most a szomszéd települések alapiskoláit gyarapítják. Egyesek a magyar tannyelvűt, mások a szlovákot. Ez utóbbit főleg a vegyes házasságban élők gyermekei látogatják. „Érdekes viszont, hogy azok a gyerekek, akiknek szlovák iskolát választottak a szülei, mégis nagyrészt a magyar református gyülekezetbe tartozónak vallják magukat, és részt vesznek akár a hittanos vagy istentiszteleti alkalmakon” – jegyzi meg a lelkipásztor.

A gyermekeknek nem tartanak vasárnapi iskolát. Nagy Ákos Róbert elmondja, erre jelenleg nem tudnak időt szakítani,

mert vasárnaponként, a szintén lelkipásztor, Hanván szolgáló feleségével, Andreával együtt – a hanvai idősek otthonával is számolva – hét gyülekezetben szolgálnak. De majdnem mindig készülnek valamire: például ősszel a bibliaismereti versenyre, télen a közös kántálásra, nyáron pedig táborozni viszik a gyerekeket.

Mint általában a református közösségekben, a hívek 10-15 százaléka vesz részt a vasárnapi istentiszteleteken. Karácsonykor vagy más ünnepi alkalomra viszont kétszer-háromszor is többen jönnek el, de a runyai templom még ekkor sem telik meg. Nagy Ákos Róbert elárulja, hogy a gömöri templomokat nagyobb létszámú közösségeknek tervezték. Akkor még azal számoltak, hogy ha mindenki eljön meghallgatni az igehirdetést, akkor helyet tudjanak foglalni. „Most a karácsony esti istentiszteletre – mondhatom – szépen megtelnek a padosorok. Ritkán történik ilyen. Esküvőkor vagy más, rendhagyó, ünnepélyes alkalomkor. Egyébként sajnos nem – mondja szelíd mosollyal és nagyot hallgatva a lelkipásztor.

Nagy Eszter Réka

Az idők sodrásában

A falu református temploma a 13. századból való, gótikus stílusban épült. A reformáció idején, amikor a falu közössége áttért a helvét hitvallásra, a templom a reformátusoké lett, akik többször is átalakították. Az úrasztalát és a szószéket tették a középpontba, az egykori szentélybe pedig padok kerültek. Érdekesség, hogy 1849. május 1-én itt kötött házasságot az ismert költő Tompa Mihály, hanvai református lelkipásztor Soldos Emiliával.

Runya egykor homogén református falu volt. A II. világháború utáni időszak alapjaiban rengette meg a közösséget. Többeket otthonuk, szülőföldjük elhagyására kényszerítettek, helyettük pedig betelepítettek érkeztek az üresen maradt házakba. A lelkipásztor megemlíti, hogy a Zsoldos család birtokát felosztották a betelepültek között. A gyülekezet lelkipásztorát, Ablonczy Lászlót – aki helyben lakó lelkészként szolgált Runyán mint magyar állampolgárságú személyt – kitelepítették. Azóta csak beosztott lelkész szolgált a közösségekben. Évtizedeken keresztül havonta egyszer, vagy két hetente tartottak istentiszteletet.

Ötven év várakozás

„Isten kegyelme megengedte, hogy amikor beiktatták a lelkipásztori szolgálatomba, az ötven évvel korábban elűzött elődömtől, Ablonczy Lászlótól vehettem át a szolgálatot. Nyugalmazott esperesként, 91 évesen köszöntött fel beiktatósomon. Ez nemcsak egy ünnepi rítus volt akkor. Az Úr Isten az ördög munkáját így teszi semmissé. Ötven esztendő elteltével

ismét lehetett saját lelkipásztor a gyülekezetnek” – idézte fel Nagy Ákos Róbert a 15 évvel ezelőtti eseményt.

Mivel mi, reformátusok azt valljuk, hogy a legnagyobb ünnepünk a vasárnap, így az istentiszteleteinket tartjuk a legfontosabbnak, s azokat meg is tartjuk. Egyébként, mindig készülünk valamire. Megemlékezünk a nemzeti ünnepeinkről, hiszen egy református gyülekezeteknek, főleg itt a gömöri régióban, illetve a szörványvidéken, küldetése a nemzeti ünnepekről való megemlékezés. Ébren kell tartani azt az örökséget, amit Isten adott nekünk: hogy magyarok és református keresztyének lehetünk. Ez különösen fontos küldetésünk a nemzetiségileg megosztott településen” – mondja a lelkipásztor.

Bibliaórát jó néhány évvel ezelőtt még tartottak a gyülekezetben, de később abamaradt. Családlátogatásra cserélték ezeket az alkalmakat, hogy az idősebbek

számára házhoz vigyék az evangéliumot, és így erősítsék a közösséget.

Emberi tervek és kegyelem

A runyai gyülekezet tagjai nagyon adakozók. De van húsz hektár földjük is. Az innen származó bérleti díjat, illetve a hívek adakozását kölcsön törlesztésére, vagy egyéb kiadásainak fedezésére fordítják. Nagyobb felújítások alkalmával pályáznak, hogy külső támogatások felhasználásával modernizálhassák az épületeiket. A hívek nemrég újították meg a templomukat.

De szeretnék visszakapni az önkormányzattól az egykori egyházi iskola épületét. Ezzel kapcsolatban a későbbiekben tárgyalásokat terveznek folytatni a község új vezetésével. Ha sikerül visszakapniuk az épületet, akkor a következő feladatuk annak felújítása, rendbetétele lesz. A gyülekezetnek szüksége is lenne egy saját épületre, olyan közösségi térre, amelyet a téli időszakban használni tudnának a felnőttekkel való foglalkozásra vagy a gyermekeknek tervezett különböző alkalmaira. Az egyházközségnek parókiája is volt, amit szintén államosítottak, abban jelenleg önkormányzati óvoda működik. A vonatkozó törvények nem teszik lehetővé az épület visszaigénylését. „Aki a gömöri falvakat járja, az lemondóan nyilatkozik. Hiszem, hogy nem csak arra kell tekintenünk, amiben jelenleg vagyunk, hanem Isten kegyelmére is, hogy ha ő úgy akarja, akkor van jövője a gyülekezetnek. Vannak gyermekek, fiatalok. Folyik a hitoktatás. Élő és megmaradni akaró közösség a runyai, amelyre Isten áldását kérjük és kívánjuk” – mondta bizakodóan Nagy Ákos Róbert lelkipásztor.

Iski Ibolya

Abaházi Fejes Ágnes

A ZSINATI TANÁCS HATÁROZATAI

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülészakjának 31. ülésén, melyre Rimaszombatban 2019. január 12-én került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta.

- A tárgysorozati pontokat a kiegészített pontokkal együtt egyhangúlag elfogadta.
- Tudomásul vette, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2018. november 1jei hatállyal a Bezői Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Pavol Jašo lelképásztort jelölte ki.
- Tudomásul vette, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2018. november 1jei hatállyal a Pinkóci Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Pavol Jašo lelképásztort jelölte ki.
- Utólagosan hozzájárult ahhoz, hogy Lami Alexandra hetényi beosztott lelkész 2019. január 1jétől 12 hónap fizetetlen szabadságra menjen. A fizetetlen szabadság leteltét követően kihelyezi őt gyülekezeti szolgálatra üresedésben levő egyházközségbe.
- Megadta Somogyi Máté számára a lelkészjelölti jogállást. Ezen kívül teológiai tanulmányai idejére megadta lelkészjelölti jogállást Vezensyi Péter, Schmidtné Kiss Judith és Bíró Attila számára is.
- Jóváhagyta a Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatójának beszámoló jelentését az intézményben folyó nevelőoktató tevékenységről, annak eredményeiről és feltételeiről a 2017/2018-as tanévben.
- A közeljövőben komplex módon szeretné újra definiálni az egyháztagság kérdését, és ezért Pavol Gurbaľ zsinati képviselő alkotmánymódosítási javaslatát most nem terjesztette a Zsinat elé.
- Hozzájárult Böszörményi Tamás lelkész megválasztásához a Nagykövesdi Református Egyházközségbe.
- Az egyházközségek figyelmében ajánlja Jakub Vorobeľ, a Kassai Konzervatórium ötödéves hallgatóját, aki záródolgozata elkészítéséhez az Eperjes Megye és Kassa Megye harangjait kívánja feldolgozni. A toronyba az adott egyházközség engedélyével a saját felelősségére mehet fel, a munka elkészültével egy példányban azt juttassa el egyházunknak.
- Úgy határozott, hogy a GustavAdolfWerk segélyszervezet 2020-as projekt-katalógusának támogatását a két szlovák egyházmegye használhatja fel. A Zsinati Tanács megbízta Ján Semjan püspökhelyettest és Julius Kováč főgondnokhelyettest, hogy 2019. január 31-ig tegyenek javaslatot, hogy mely egyházközségben, mely beruházásokra legyen a támogatás felhasználva. A következő ülésén hagyja jóvá a támogatásra felterjesztett projektek jegyzékét. A Közalapnak tartozó egyházközségek nem részesülhetnek a támogatásból.
- Tudomásul vette, hogy a Kárpátmedencei óvodafejlesztési programon belül egyházunk három összegben 2 229 280 000 Ft (6 925 045 €) támogatást pályázott és kapott a Felvidéki Református Óvoda és Bölcsődehálózat kiépítésére a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. közreműködésével Magyarország Kormányától.
- Tudomásul vette, hogy egyházunk Református beruházások és fejlesztése Felvidéken címmel 1 774 000 000 Ft (5 448 402,95 €) támogatást pályázott és kapott a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. közreműködésével Magyarország Kormányától.
- A Bajkai Református Egyházközséget 2019. január 1jei hatállyal átminősítette szóránygyülekezetté és jóváhagyta, hogy minden ingó és ingatlan vagyona a Nagysallói Református Egyházközség tulajdonába kerüljön.
- A Garammikolai Református Egyházközséget 2019. január 1jei hatállyal átminősítette a Zselizsároi Református Egyházközség leányegyházközségévé.
- Az egyházközségek jogállásáról és társulásáról szóló 4/2011-es számú törvénnyel összhangban a Nagyölvedi Református Egyházközség és a Farnadi Református Egyházközség között kötött társulási szerződést megerősítette. A Zsinati Tanács határozata értelmében a két anyaegyházközség 2019. január 1jei hatállyal társult anyaegyházközség.
- Hozzájárult Nagy Zsolt lelkész megválasztásához a Búcsi Református Egyházközségbe.
- A Zsinati Tanács a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa alelnöki tiszttségére Fazekas Lászlót jelölte. A Zsinati tanács megbízta Fazekas László püspököt és Palcsó Attila zsinati tanácsost, hogy a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának soron következő közgyűlésén képviseljék egyházunkat, egyúttal felhatalmazta őket, hogy az elnöki tisztségre ott helyben tegyenek javaslatot.

RÉSZVÉTEL ALKALMAKON ÉS RENDEZVÉNYEKEN

- Október 4-én délután Serkén a gyülekezet temploma építésének 300. évfordulója alkalmából tartottak hálaadó istentiszteletet. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte, majd lelkész szolgálatra bocsátotta ki Tóth Krisztiánt, aki befejezte tanulmányait a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán és sikeresen letette az 1. lelkészképesítő vizsgát. Az istentiszteleten a gyülekezet hálás szívvel köszönte meg korábbi lelkipásztorainak szolgálatát.
- Az ausztriai protestáns egyházak meghívására Fazekas László püspök és Palcsó Attila külügyi tanácsos képviselték Egyházunkat a már hagyományos reformációi ünnepségen, amelynek a bécsi Odeon Theater adott otthont. Az ünnepség címe Evangélikusként Európában... volt. Az alkalmon előadások is elhangzottak a témában.
- November 24-én a rimaszombati templomban került sor a Tompa Mihály Református Gimnázium végzőseinek sza-

lagavatói ünnepségére, amelyen az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte. Az istentiszteletet a kultúrházban szalagavatói műsor és bál követte, amelyen Egyházunk püspöke a feleségével együtt ugyancsak részt vett.

- A Nagymihályi és az Ondava-hernádi egyházmegye meghívására november 24-én kétnapos találkozóra érkezett Egyházunkba Daniel Ženatý, a Csehtestvér Evangélikus Egyház zsinati esperese. 25-én, vasárnap a hernádcsányi gyülekezetben presbiteri találkozóra került sor, amelyen a zsinati esperes egyházuk életéről és jövőbeni kilátásairól számolt be. Az alkalmon jelen volt Fazekas László, Egyházunk püspöke is.
- Izrael Állam Nagykövetségének meghívására Fazekas László püspök részt vett a pozsonyi Devín Szállóban 2018. december 3-án este 7 órai kezdettel megtartott hanuka ünnepen.
- Székesfehérvár városa, a helyi egyházak,

valamint több civil szervezet és alapítvány 2018. december 7-én este 6 órától adventi jótékonyági estet szervezett a lévai Czeglédy Péter Református Gimnázium és a beregszászi Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokház javára. Az est fővédnöke Spámyi Antal katolikus megyéspüspök és Steinbach József dunántúli püspök volt. Egyházunkat és az oktatási intézményt Kassai Gyula, a lévai egyházközség esperes-lelkipásztora és hitvese, valamint Kiss Beáta, a gimnázium igazgatónöje és Fazekas László püspök képviselte.

- December 8-án a zselízi gyülekezet hálaadó istentiszteleten emlékezett meg temploma építésének 60. évfordulójáról. Az alkalmon Isten áldását kérték a Magyarország Kormánya támogatásával megvalósuló városi magyar nyelvű egyházi óvoda és bölcsőde létrehozásának tervére. Az istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte.
- Hivatalos meghívás alapján Fazekas

László püspök és Fekete Vince főgondnok 2018. december 14. és 16. között Prágában részt vett a Csehtestvér Evangélikus Egyház megalakulása 100. évfordulója alkalmából tartott ünnepsősorozaton. A megemlékezés a Wallenstein-palotában, az első világháború utáni időszakról szóló konferenciával kezdődött. Az ünnepség központi eseménye a prágai Közösségi Házban (Obecný dum) zajlott vasárnap, amelyen előadásokkal emlékeztek meg a csehtestvér egyház 100. évéről. A program végén a Fővárosi Szimfonikus Zenekar Antonín Dvořák Új világ szimfóniáját adta elő.

- December 19-én Áder János, Magyarország köztársasági elnöke ebédre fogadta a külföldi egyházak képviselőit. Az adventi ebéden Magyarország Kormánya részéről részt vett Orbán Viktor miniszterelnök és Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes is. Egyházunkat Fazekas László püspök képviselte.

Nyílt nap a SJE Református Teológiai Karán

A Selye J. Egyetem Református Teológiai Kara 2019. március 28-án (csütörtökön) 10,00 órai kezdettel Kari Nyílt napot rendez. Az érdeklődőknek lehetőségük lesz betekinteni a Kar működésébe, részt vehetnek az előadásokon és alkalmuk lesz megismerkedni a Kar oktatóival és hallgatóival. A szervezők minden érdeklődőt szeretettel várnak!

Templomi padokat kínálunk

Az Oberholzklau-i (Siegerland) gyülekezet presbitériuma elhatározta, hogy temploma belterét átalakítja. A jelenleg használatban lévő templomi padokat a GAW-on keresztül szívesen elküldik egy kelet-európai gyülekezetnek. 22 padról van szó, melyek különböző hosszúságúak (3,5 – 6 m). A padokat leghamarabb május 13-án lehetne elszállítani, de szállításkor egyben kell maradniuk. Kapcsolat: Ulrike Steinseifer presbiter asszony, e-mail: Oberholzklau (Siegerland).

A Pátria rádió református műsorai

- Február 24-én Pogánné Géczy Krisztina kamocsai lelkipásztor a Pál apostol elleni összeesküvéséről szól a hallgatókhoz.
- Március 10-én Lévai Attila a SJE Református Teológiai Karának dékánja, csicsói lelkipásztor a reformátusoknak a börtönöz való viszonyáról fejt ki gondolatait.
- Március 24-én Nagy Zsolt búcsi lelkipásztor Pál és Félix találkozását hozza közelebb a hallgatók számára.
- Április 7-én Ambrus Erika ipolypásztói-garamsallói lelkipásztor Agrippa aggalmáról szól, aki attól félt, hogy Pál beszéde meggyőzi és keresztyénné teszi őt.
- Április 21-én húsvét első vasárnapján 10.20 órakor húsvéti élő istentisztelet közvetítésére kerül sor a nagykaposi református templomból. Igét hirdet Pándy Árpád lelkipásztor.
- Május 5-én Erdélyi Pál vágfarkasdi lelkipásztor Pál apostol hajótörése kapcsán a Ne félj üzenetet boncolgatja igehirdetésében.

- Május 19-én Czinke Tímea bátorkeszi lelkipásztor Pál apostolnak a Málta szigeten ért viperacsípéséről és gyógyításairól szól a hallgatókhoz.
- A Világosság egyházi műsort vasárnap 7.05-kor közvetíti a Pátria rádió, az ismétlésre másnap, hétfőn 13.05-kor kerül sor.

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta. Főszerkesztő: Fazekas László Szerkesztő: Fritz Beke Éva Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: puspok@reformata.sk

Telefon: 035/7701 826

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

Tisztelettel értesítjük Önöket, hogy a Kálvinista Szemle szerkesztőségben az elmúlt esztendő végén személyi változások történtek. Kiss Lucia után Dr. Fritz Beke Éva lett a szerkesztő, szlovák nyelvű kiadásunk előkészítésében pedig Andrea Korečková helyét Janette Knežová vette át. A szerkesztőség Isten iránti hálával és szakmai elismerését kinyilvánítva köszöni Kiss Lucia és Andrea Korečková szolgálatát. Mind szakmailag, mind alázatos elkötelezettségben igyekszünk a kitaposott ösvényen előre haladni.